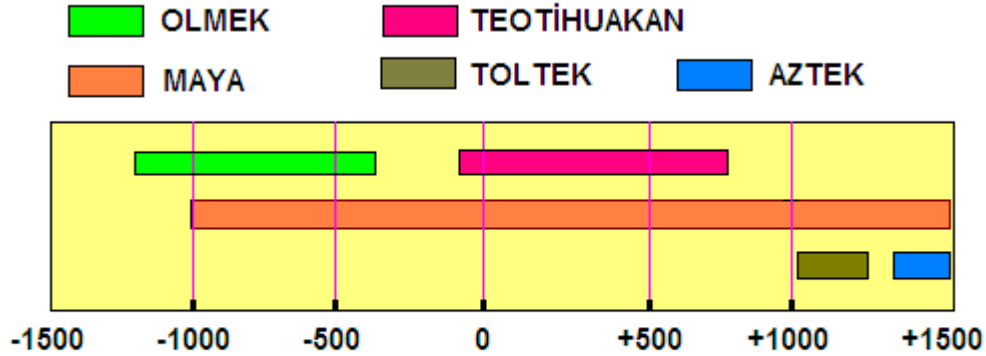

Konu: **Kadim Diller ve Yazılar**
Yazı: **49**

Orta Amerika Kùltürleri

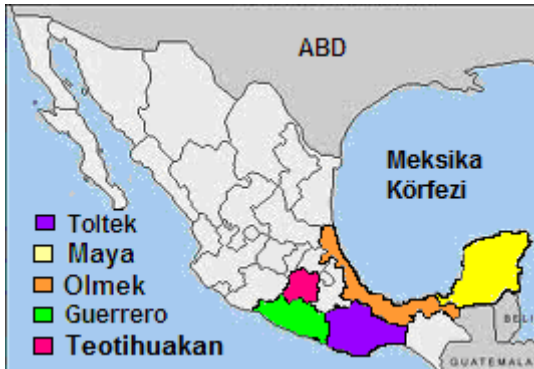
Doç. Dr. Haluk BERKMEN

Orta Amerika kùltürlerinden **38** sayılı **Maya Kùltürü** ve **46** sayılı **Olmek Kùltürü** başlıklı yazılarımda söz ettim. Bu iki önemli kùltürün komşusu olan Teotihuakan, Toltek ve Aztek kùltürlerinden de söz etmek gerekir. Bölgeye ilk gelip yerleşmiş olanlar Olmek adıyla bilinen insanlardır. Olmeklerin geçmişi tam olarak bilinmiyor, ama bıraktıkları eserlerin analizinden M.Ö. 1200 ile M.Ö. 400 arasında varlıklarını sürdürdükleri anlaşılıyor. Alttaki çizelgede bu kùltürlerin yaklaşık varoluş süreleri görülüyor (Kaynak: **National Geographic**, Kasım 1993, Cilt 184, sayı 5, sayfa 92). İçlerinde en uzun süre varlığını sürdürmüş olanlar Maya halkıdır.

Orta Amerika Kùltürleri

Bu kùltürlerin yaşam alanlarını alttaki sol haritada görüyoruz. M.S. 1300 ile 1500 yılları arasında önemli bir imparatorluk kurmuş olan Azteklerin kapladığı bölgeyi sağdaki haritada görüyoruz.

İspanyol istilacıların bölgeye gelmeleriyle birlikte 1500'lü yılların başlarında hem Maya hem de Aztek imparatorlukları tarih sahnesinden silinmişlerdir. Mayalarla bir arada yaşamış olan bir diğer kültür Teotihuakan kültürüdür. Texcoco gölü çevresinde gelişmiş olan bu kültürün önemli şehirleri Texcoco, Tlacopan ve Tenochtitlan yerleşim bölgeleridir. Alta Texcoco gölü çevresini görüyoruz. Kadim Mexico şehri de bu gölün kıyısındaydı.

Yukarıdaki haritada Guerrero olarak belirtilmiş bölgede bulunmuş kil insan başları özellikle dikkate değer. Alttaki kadın ve erkek heykellerinde görülen Asya tipi çekik gözler onların Bering boğazı üzerinden tüm orta Amerika bölgesine geldiklerinin kanıtıdır. (Kaynak: **Altamerikanische Tonplastik**, Alexander Von Wuthenau, Holle Verlag, Baden-Baden, Almanya 1980)

